

Kartläggning av skateparken i Högdalen sommaren 2013

Bakgrund, metod och genomförande

Fältgruppen i Enskede-Årsta-Vantör har som metod att med jämna mellanrum göra olika kartläggningar i stadsdelen i syfte att öka kunskapen kring ungdomssituationen och för att ha som grund i det fortsatta arbetet. Tidigare har fältgruppen bland annat gjort kartläggningsinsatser på Gullmarsplan och i Hagsätra Centrum.

Högdalens skatepark är en anläggning i internationell klass som stod klar under hösten 2012. Själva åkytan är omkring 5 600 kvadratmeter och den totala ytan för anläggningen är i sin helhet ungefär 12 000 kvadratmeter¹. Stockholms Stad är genom Idrottsförvaltningen och Fastighetskontoret ansvariga för byggandet och driften av anläggningen. Verksamheten på plats sker i tätt samarbete med föreningen Sthlm Sub Surfers, en förening som har varit med under hela processen.

Sthlm Sub Surfers driver även verksamheten i huset som ligger i parken där man handla enklare förtäring i kiosken och hyra viss utrustning med mera. Med början i juni har idrottsförvaltningen även ordnat en särskild insats för att locka flickor till parken. En dag i veckan är det "tjej-skate" med ledare som riktar sig specifikt mot flickor.²

Parken ligger ett stenkast från Högdalens centrum och är omgärdad av ett par större bilvägar och hagsätralinjens tunnelbanespår. Platsen i sig har tidigare inte fyllt någon egentlig funktion utan har på

¹ Siffror hämtade från www.stockholm.se

² www.stockholm.se

många vis varit en "icke-plats". Skateparken i Högdalen är Stockholms i särklass största skateanläggning. Andra populära skateverksamheter i staden finns i Björns Trädgård och på Fryshuset.

Kartläggningen genomfördes under sommaren 2013 med start den 17 juni och slut den 1 augusti, totalt cirka 7 veckor. Under varje vecka skulle minst tre besök göras i skateparken spridda på olika tider; Tidig EM, Sen EM, kväll och sen kväll.³ Detta var ett minsta antal för besöken och naturligtvis kunde fler besök göras. I första hand ville man undersöka vilken målgrupp som visats på platsen, vad de gör där⁴ samt försöka beskriva om det finns någon social problematik kopplad till platsen. Det var även intressant att se hur platsen används på olika tider av dygnet. Fältgruppen hade ett särskilt underlag för att samla in data där man bokförde antal besökare, aktiviteter och händelser. Man tittade även på den omedelbara närmiljön kring skateparken. Även om dessa platser inte direkt tillhör skateparken kunde det vara intressant att se hur de påverkade varandra.

Fältassistenterna som genomförde insatsen var inte passiva observatörer utan man tog kontakt med ungdomar och övriga besökare. Vi ett par tillfällen intog man dock en mer observerande position.

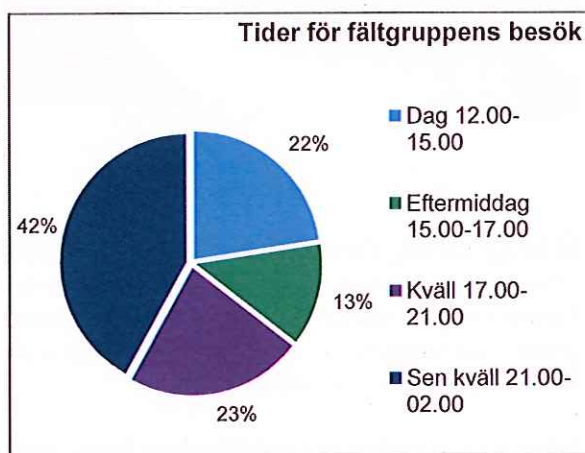
Resultat

Resultatet av kartläggningen kommer att presenteras under ett antal rubriker som sammantaget förhoppningsvis förmedlar de erfarenheter som fältgruppen gjort under kartläggningen.

Totalt gjorde fältgruppen 31 besök i skateparken under kartläggningstiden. Detta ger ungefär 4-5 besök i veckan. Dessa sprids över olika klockslag enligt fördelningen nedan.

Merparten av besöken förlades alltså till senare tider efter klockan 21. Detta var delvis avsiktligt då man särskilt ville se hur skateparken användes senare på dygnet då åkning kanske inte skulle vara den främsta aktiviteten. Besöken fördelades relativt jämnt över veckans dagar förutom måndagar och söndagar då väldigt få besök gjordes. Detta har sin anledning i att fältgruppen inte har ordinarie arbetstid förlagd till söndagar samt att man har andra uppdrag på måndagarna.

Vid 37% av besöken var huset öppet och personal⁵ från Sthlm Sub Surfers var på plats.

Att kartläggningen genomförts under sommarlovet måste vägas in i resultatet. Barn och ungdomar i skolåldern har ledigt och kan nyttja parken ännu mer än om de hade behövt vara i skolan. Detsamma kan sägas för de vuxna som besöker parken under sin semester. Överlag är skateparken en väderberoende plats. Vid dåligt väder och på vintern är det förmodligen inte så många som besöker den, vare sig för att åka skateboard eller för att umgås med kamrater.

³ Tidig eftermiddag var 12-15, sen eftermiddag 15-17, kväll 17-21 och sen kväll 21 och framåt. Man loggade även exakt tid för besöket.

⁴ Dels vilka idrottsaktiviteter som man ägnar sig åt, men även hur platsen används som en informell mötesplats samt vad som sker då.

⁵ Med "personal" avses i denna text helt enkelt personer som sköter om verksamheten, oavsett om man är avlönad eller ej.

Platsbeskrivningar

Själva skateparken kan sägas innehålla ett par olika ytor. Mest framträdande är kanske åkyltorna som i sig består av olika zoner. Till exempel finns ett långt dike, ett *ditch*, och ett flertal så kallade *bowls* där man kan åka. En större platt yta avsedd för åkning ligger i närheten av huset där man under vissa tider öppnar för försäljning, utlåning av utrustning, m.m. Alla dessa ytor domineras av slät gjuten betong avsedd för skateboardåkning.

Ett område med bowls.

Kring dessa åkyltor finns några mindre **grönområden**; plättar med gräs eller buskar och en del vallar som fungerar som åskådarplatser. Vidare finns en parkering med en tillhörande vändzon som upptar ytan närmast Magelungsvägen. Det finns även en ofärdig gångväg som går längst spåret i riktning mot Högdalen C.

Om man lämnar skateparken och korsar Magelungsvägen söderut så kommer man till **Cyklopen**. Cyklopen är på många vis namnet på både ett aktivitetshus men även på den rörelse som ligger bakom huset.⁶ Huset Cyklopen har en lång historia och har sina rötter i föreningen Kulturkampanjen och har under tiden haft en rad olika lokaler, från ockuperade delar av SVTs lokaler vid Gärdet till en plats med ett temporärt bygglov intill Högdalstoppen som brändes ner 2008.⁷ Den nuvarande versionen av huset Cyklopen höll under kartläggningen precis på att färdigställas. Under byggnationen tillät Cyklopen att man målade graffiti på vissa ytor kring huset, band annat en längre vägg och en bil.

Fortsätter man förbi Cyklopen och vidare på gångvägarna i skogen kommer man snart till platser som används som **boplatser** av ett antal rumänska romer. Dessa bosättningar är inte permanenta utan flyttas ibland till olika platser i området.

⁶ <http://www.cyklopen.se/detta-ar-cyklopen/>

⁷ <http://www.cyklopen.se/detta-ar-cyklopen/om-oss/>

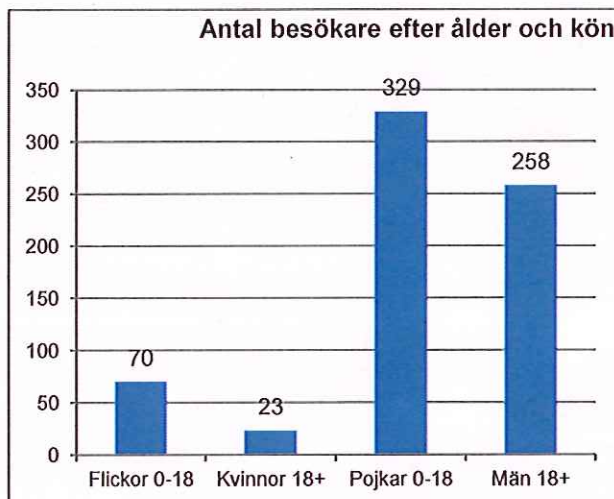
Strax norr om Skateparken ligger **Högdalens Centrum** med ett antal butiker samt tillgång till tunnelbana och ett antal busslinjer.

Vilka besöker skateparken?

Under fältgruppens besök så räknade man antalet manliga respektive kvinnliga besökare. Man uppskattade även om dessa var under eller över 18 års ålder.

Som synes verkar skateparken ha en majoritet av manliga besökare. Något ska sägas om ålderskategorierna. Flera av fältassistenter anmärkte att i kategorin 0-18 år var majoriteten snarare 6-13 år. Det var inte så stor andel tonåringar som besökte parken som man från början trodde.

En anmärkningsvärd observation var att ingen av de ungdomar som fältgruppen normalt har kontakt med påträffades i skateparken. Fältgruppen träffar en mängd ungdomar i sitt ordinarie arbete, bland annat genom att regelbundet besöker stadens högstadieskolor och besöker ungdomsgårdar så väl som att söka upp ungdomar på gator och torg. Fältgruppen har även en fördjupad kontakt med ungdomar med skiftande typer av social problematik. Att inga av dessa ungdomar påträffades i skateparken skulle kunna vara en slump, men mest troligt är att de faktiskt väldigt sällan besöker den.

Vad händer i skateparken?

Att åka skateboard är det som parkens besökare i huvudsak ägnar sig åt. Nivån på de som åker är mycket skiftande men atmosfären är mycket välkomnande och tillåtande. De som är nybörjare håller ofta till i vissa delar av parken samtidigt som de mer avancerade åkarna använder hela ytan.

Skateparken är avsedd för just skateboardåkning och cyklar och sparkcyklar är förbjudna. Detta ställer till en del konflikter när personalen påtalar detta. Ibland är det cyklisterna själva som ifrågasätter denna regel, ibland är det föräldrar till barn som cyklar i anläggningen som tar diskussionen. En vanlig åsikt bland de som motsätter sig cykelförbud är att detta inte framgår på ett tydligt sätt. Regeln att anläggningen är avsedd för skateboards är anslagen på en skylt som sitter på huset och samma information hittar man på stadens hemsida. I brödtexten på hemsidan står det även att *"Anläggningen är byggd och avsedd för skateåkning. BMX-cyklar och kickbikes hänvisas till andra ytor inom staden."*⁸

⁸ <http://www.stockholm.se/>

Huset och anslaget med regler.

På Sthlm Sub Surfers hemsida finns en längre artikel gällande dessa "bråk". Det har även rapporterats om detta i nyhetsprogrammet ABC.⁹ Det är tydligt att dessa konflikter påverkar stämningen i parken på ett negativt sätt samt att det i dagsläget är svårt att se till att regeln efterlevs. Under fältgruppens besök i parken har man sett brukare som cyklar vid 57% av besöken¹⁰, något som talar för att det är relativt vanligt förekommande.

Förutom att åka skateboard eller cykel ser man även besökare som inte ägnar sig åt någon speciell aktivitet. Det kan handla om åkare som tar en paus i skuggan av huset eller kanske handlar något i kiosken. När solen är framme ser man besökare som solar eller sitter och pratar på något av gräsområdena intill åkytorna. Det ska dock sägas att något större "ungdomshäng" med större samlingar av ungdomar som inte deltar i aktiviteter har fältgruppen inte noterat, ej heller personer som vistas i parken sent om kvällarna eller nattetid förutom några enstaka åkare då och då.

En annan aktivitet som fältgruppen sett är besökare som filmar eller fotograferar. Detta är ett vanligt inslag i skatekulturen och fältgruppen har sett allt från unga som fotograferar med sin mobilkamera till mer avancerade projekt med elgeneratorer för belysning och professionella kameror. Vid ett tillfälle hade man tagit med en radiostyrd helikopter (!) försedd med en filmkamera.

Andra observationer

Fältgruppen har vid ett flertal tillfällen sett att husets vattenkran används av romer som har sin bosättning i skogen intill. De fyller plastdunkar som de sedan tar med sig till sina tält och husvagnar. Fältgruppen har försökt undersöka huruvida det finns barn i dessa bosättningar men det finns i dagsläget inget som tyder på detta. Fältassistenterna har bland annat frågat polis och aktiva från Sthlm

⁹ <http://www.subsurfers.se/2013/05/05/abc-brak-i-skateboardparken-hs/>

¹⁰ Avser någon form av cykel, inkluderat kickbike, BMX, osv. Merparten var dock kickbikes.

Sub Surfers men ingen har gjort sådana iakttagelser. Fältassistenterna har även själva varit i området kring bösättningarna men utan att se tecken på att någon minderårig ska bo där. Det ska dock sägas att de som bor i bösättningarna har usla levnadsförhållanden och det ska inte uteslutas att de är i behov av hjälp från svenska myndigheter.

Man skulle kunna tänka sig att skateparken och Cyklopen till viss del lockar samma typ av publik. Fältgruppen har däremot inte sett speciellt mycket rörelse mellan de två olika verksamheterna, även fast de ligger så pass nära varandra. Detta kan bero på fler anledningar så som att Cyklopen inte varit riktigt färdigställt eller att de helt enkelt lockar olika grupper av besökare. En farhåga har varit att Cyklopens tillåtande inställning till graffiti på något vis skulle sprida sig även till skateparken. Men under sommaren har väldigt lite skadegörelse, klotter eller graffiti märkts i skateparken. Med undantag från något enstaka klistermärke och ett par mindre spraymålningar är parken i stort sätt fri från överkan.

En bil täckt av graffiti. I bakgrunden syns Cyklopen.

Fältgruppen har endast vid ett par tillfällen gjort observationer gällande alkohol och droger. Under några besök har man sett vuxna besökare som druckit öl eller vin. Detta har då oftast skett på något av gräsområdena eller på parkeringen. Man har inte noterat någon uppenbart berusad person på anläggningen. När det gäller droger så har fältgruppen vid något enstaka tillfälle sett fimpar efter cannabiscigaretter.¹¹ I samtal med besökare i parken har det berättats om att man någon gång funnit kanyler i buskagen som kan ha kommit från missbrukare.

¹¹ Dessa fimpar har ett karaktäristiskt utseende och förväxlas sällan med tobaksfimpar.

Reflektioner kring besöken

Man bör titta på hur man kan förebygga att cyklar används i anläggningen, dels för att det kan skada ytskiktet men kanske främst då det skapar onödiga diskussioner och konflikter. Det är naturligtvis svårt att se till att denna regel följs då parken är väldigt öppen till sin natur. En liten men enkel förbättring är ett tydligare anslag.

Andelen flickor bland parkens besökare är jämförelsevis låg. Initiativet med tjejskate verkar vara ett bra initiativ för att försöka jämna ut denna statistik. I samtal med de som leder verksamheten har de berättat att antalet deltagande flickor har ökat markant under sommaren. Man kan tänka sig att den här typen av verksamhet kan behöva en tid på sig att utvecklas och för att nå ut till målgruppen.

Att skateparken är bemannad påverkar högst troligt atmosfären och den allmänna känslan i parken. Den personal som finns i huset är både kunnig och mycket engagerad då flera av dem varit med i hela processen bakom byggandet av parken. Fältgruppen har tagit del av australisk forskning rörande skateparker och deras roll och funktion för ungdomars sociala utveckling. Där trycker man bland annat på detta:

Many skaters indicated that they did not to want to be organised or supervised by adults. However, without on-site supervision or surveillance of some kind antisocial behavior may thrive, and without mechanisms to minimise antisocial behaviors, unknown numbers of current and potential park users may be deterred from attending.¹²

I dagsläget har fältgruppen inte identifierat skateparken som en plats där många ungdomar samlas och "hänger", inte heller som en plats där man kan hitta olika typer av social problematik. Skateparken fungerar gissningsvis ungefär som man hade tänkt, en plats för skateboardåkning för besökare i olika åldrar. Atmosfären i parken har så gott som alltid varit väldigt öppen och inbjudande. Det är fältgruppens mening att skateparken är en väldigt lyckad anläggning. Den är dock relativt ny som plats. Det är inte omöjligt att olika ungdomsgrupper i framtiden kommer att hitta till parken och att det blir en plats där man träffas och umgås likt andra offentliga arenor. Det är därför en poäng att fältgruppen fortsätter att besöka parken under sina uppsökande pass samt att det finns en kommunikation mellan idrottsförvaltningen och stadsdelen gällande anläggningen.

¹² Ur: *Skate Parks as a Context for Adolescent Development* (Bradley, Graham L, 2010, s.17). En mycket intressant publikation som mer djupgående tittar på hur skateparker påverkar ungdomars sociala utveckling. Den intresserade finner hela texten på:
http://www98.griffith.edu.au/dspace/bitstream/handle/10072/33224/63444_1.pdf?sequence=1

1. The first part of the paper is devoted to the study of the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

2. In the second part, we consider the problem of the construction of the function $f(x)$ from its values at the points of a certain set.

3. The third part of the paper is devoted to the study of the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

4. In the fourth part, we consider the problem of the construction of the function $f(x)$ from its values at the points of a certain set.

5. The fifth part of the paper is devoted to the study of the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

6. In the sixth part, we consider the problem of the construction of the function $f(x)$ from its values at the points of a certain set.

7. The seventh part of the paper is devoted to the study of the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

8. In the eighth part, we consider the problem of the construction of the function $f(x)$ from its values at the points of a certain set.

9. The ninth part of the paper is devoted to the study of the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

10. In the tenth part, we consider the problem of the construction of the function $f(x)$ from its values at the points of a certain set.

11. The eleventh part of the paper is devoted to the study of the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

12. In the twelfth part, we consider the problem of the construction of the function $f(x)$ from its values at the points of a certain set.